

Національний
університет оборони
України імені Івана
Черняхівського

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«Методологія наукової та науково-педагогічної
діяльності»**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	254 – Забезпечення військ (сил)
Статус дисципліни	Обов'язкова, реалізується в блоці оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями
Мова викладання	Українська
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 12 год., С – 2 год., ГЗ – 14 год., Е – 2 год.)
Курс/півріччя	1 курс, 1, 2 півріччя
Оригінальність дисципліни	Передбачає опанування сучасними методичними підходами і технологіями щодо проведення дисертаційного дослідження, публікації, апробації та впровадження одержаних результатів, організації та здійснення наукової, науково-технічної, науково-організаційної та науково-педагогічної діяльності у вищих військових навчальних закладах
Ключові слова	Воєнна наука, наукова, науково-технічна, науково-педагогічна діяльність, дисертаційне дослідження, навчальна дисципліна, освітній процес, вищий військовий навчальний заклад, педагогічний експеримент, педагогічне проектування
Викладач	Рахманов Віталій Олегович, Доктор педагогічних наук, доцент, Заступник начальника управління – начальник науково-дослідного відділу проблем розвитку військової освіти науково-дослідного управління проблем розвитку військової освіти та науки Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського Сторінки та реєстраційні номери: Google Scholar: Віталій Рахманов - Google Академія Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 1 посібник, 12 статей Підвищення кваліфікації: Курси офіцерів об'єднаних штабів оперативного рівня (L-3) у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського. Контактні дані: тел. 097 1963189, e-mail: v.rakhmanov@nuou.org.ua Центр воєнно-стратегічних досліджень каб. 324

Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?	Спрямовує на засвоєння технології наукового дослідження, організації та здійснення наукової, науково-технічної, науково-організаційної та науково-педагогічної діяльності, що дозволить успішно провести власне дисертаційне дослідження та в подальшому професійно виконувати обов'язки на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах та науково-дослідних установах
Які знання я отримаю?	Знання принципів, підходів, технологій щодо проведення дисертаційного дослідження, організації наукової та науково-технічної діяльності, особливостей організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах
Які вміння я розвину?	Уміння проводити власне дисертаційне дослідження, планувати, організовувати та контролювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну та науково-педагогічну діяльність у вищих військових навчальних закладах
Що мене очікує?	Активна навчально-пізнавальна діяльність, інтерактивна комунікація під час аудиторних занять, самоосвітня підготовка за визначеними викладачем завданнями, розроблення навчально-методичного проєкту за актуальною проблематикою сучасного викладання у вищій військовій школі, вивчення передового досвіду організації наукової та науково-технічної діяльності
Якого результату я досягну?	Сформованість загальнонаукових компетентності щодо організації та здійснення наукової, науково-технічної, науково-організаційної та науково-педагогічної діяльності, поглиблення дослідницької, пізнавальної, самоосвітньої компетентностей
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	У процесі наукової, науково-технічної, науково-організаційної та науково-педагогічної діяльності у вищих військових навчальних закладах та науково-дослідних установах
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Основи воєнної науки. Організація підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.</p> <p>Лекція 1. Методика викладання у вищій військовій школі як наука і мистецтво.</p> <p>Лекція 2. Методика дисертаційного дослідження.</p> <p>Лекція 3. Науково-методичний апарат.</p> <p>Групове заняття 4. Публікація та апробація результатів дисертаційного дослідження</p> <p>Групове заняття 5. Реалізація (впровадження) результатів дисертаційного дослідження.</p> <p>Тема 2. Наукова і науково-технічна діяльність в системі Міністерства оборони України.</p> <p>Лекція 1. Організація наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України.</p> <p>Групове заняття 1. Організація виконання науково-дослідних робіт.</p> <p>Тема 3. Науково-методологічні основи забезпечення ефективності науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Лекція 1. Методологічна та педагогічна компетентність доктора філософії.</p>

	<p>Групове заняття 2. Система забезпечення якості вищої освіти ВВНЗ. Тренінг семінар 3. Я військовий педагог. Групове заняття 4. Педагогічне дослідження як об'єкт методологічного аналізу.</p> <p>Тема 4. Освітня діяльність в секторі безпеки та оборони України Лекція 1. Освітня діяльність у вищих військових навчальних закладах. Групове заняття 2. Теоретико-методичні основи навчальної та методичної діяльності у ВВНЗ. Групове заняття 3. Педагогічне проектування онлайн-навчання на основі інформаційно-комунікаційних технологій</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України “Про вищу освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19. 3. Загорка О.М., Мосов С.П., Сбітнєв А.І., Стужук П.І. Елементи дослідження складних систем військового призначення. – К.: НАОУ, 2005. – 100 с. 4. Капосльоз Г.В., Корецький А.А., Шипанський П.В. Організація підготовки докторів філософії у країнах Європейського союзу та Україні: стан, тенденції, перспективи Збірник наукових праць центру воєнно-стратегічних досліджень. – К.: НУОУ. – 2018. – № 2(63). – С. 136 – 142. 5. Методичний посібник “Політика і процес організації наукової і науково-технічної діяльності, замовлення науково-технічної продукції”. 6. Методичні рекомендації з організації підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих військових навчальних закладах (науково-дослідних установах) Міністерства оборони України. К.: НУОУ, 2018. – 145 с. 7. Методологічні основи наукових досліджень. Математичне моделювання та оптимізація складних систем і процесів: навчальний посібник / І.Г. Грабар, М.О. Гуменюк, Ю.Г. Даник та ін. – Житомир: ЖВІ ДУТ, 2015. – 680 с. (<i>воєнно-технічні системи</i>) 8. Наказ МО України від 27.07.2016 р. № 385 (зі змінами) «Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України». 9. Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського, введене в дію наказом начальника університету від 30 вересня 2020 року № 294. 10. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», зі змінами відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 283 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text. 11. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 “Про проведення експерименту з присудження ступеня

	<p>доктора філософії” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-п</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Булгакова Н.Б., Рахманов В.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. – К.: НАУ, 2012. – 204 с. 13. Вітченко А. О. Технології навчання у вищій військовій школі : теорія і практика / А. О. Вітченко, В. І. Осьодло, С. М. Салкуцян : навч.-метод. посіб. – К. : вид—во НУОУ, 2016. — 272 с. 14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська : навч. посіб. — К. : Академвидав, 2004. — 352 с. 15. Наказ Міністра оборони України від 20.07.2015 р. № 346 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України» 16. Наказ МОН України від 27.06.2008 р. № 588 «Щодо видання навчальної літератури для вищої школи» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/526/ 17. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за ред. О.М. Пехоти. — К.: АСК, 2004. — 256 с. 18. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, Г. І. Коберник та ін. — К. : Наук. світ, 2004. — 85 с. 19. Рахманов В.О. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх інженерів в умовах освітньо-інформаційного середовища технічного університету. Монографія. К. : ЦК «Компринт», 2018. – с. 389. 20. Ржецький М. М. Лекція як пізнавальний процес / М. М. Ржецький. — К. :Знання, 1972. — 24 с. 21. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи / М. М. Фіцула : навч. посіб. — К. : Академвидав, 2006. — 352 с. 22. Ягупов В. В. Військова дидактика / В. В. Ягупов : навч. посіб. — К. : ВЦ Київський університет, 1999. — 400 с.
«Правила гри»	Взаємоповага, взаємодовіра і співпраця, позитивне ставлення до навчання; академічна добросовісність, дисциплінованість, контактність і оперативність зворотного зв'язку; відкритість і прозорість, об'єктивність в оцінюванні та самооцінюванні
Додатково	Детальнішу інформацію про «Методологію наукової та науково-педагогічної діяльності» наведено в робочій програмі навчальної дисципліни